

3-§. Aktivlar va majburiyatlarni baholash tartibi

14. Korxonalarni qayta tashkil etishda topshiriluvchi (qabul qilinuvchi) aktivlar va majburiyatlarni baholash ta'sischilarning qayta tashkil etish to'g'risidagi qarori (shartnoma)da belgilangan tartibga muvofiq amalga oshiriladi. Aktivlar va majburiyatlarning har bir turi uchun aktivlarning boshqa turlari uchun qo'llanadigan baholash usullaridan farqli alohida baholash usuli belgilanishi mumkin.

15. Yuridik shaxsni qayta tashkil etishda topshiriladigan aktivlar quyidagi qiymatlar bo'yicha baholanishi mumkin:

- a) xaridning haqiqiy tannarxi bo'yicha;
- b) boshlang'ich qiymati bo'yicha;
- v) qoldiq qiymati bo'yicha;
- g) qayta tiklanish qiymati bo'yicha;
- d) nominal qiymati bo'yicha;
- ye) ishlab chiqarishning haqiqiy to'la tannarxi bo'yicha;
- j) bevosita xarajatlarga ko'ra ishlab chiqarishning haqiqiy tannarxi bo'yicha;
- z) rejali, me'yoriy tannarxi bo'yicha;
- i) bozor bahosi bo'yicha.

Mazkur BHMSga [ilovada](#) korxonalarni qayta tashkil etishda qo'llash tavsiya etiladigan baholash turlari jadvali keltirilgan.

Bunda topshirish dalolatnomasi yoki taqsimlash balansida aks ettirilgan aktivlar qiymati topshirish dalolatnomasi yoki taqsimlash balansiga ilovalar (xatlash hujjatlari, rasshifrovkalar)da keltirilgan ma'lumotlar bilan tegishli qiymat bahosida mos kelishi lozim.

16. Qayta tashkil etish vaqtida ta'sischilar qarori (shartnomasi)ga muvofiq ushbu BHMS 15-bandining «a» — «z»-kichik bandlarida ko'rsatilgan qiymatlar bo'yicha topshiriluvchi aktivlarni baholashda qayta tashkil etilayotgan korxonaning topshirish dalolatnomasi yoki taqsimlash balansida topshirilayotgan aktivni aks ettirish mazkur hujjatlarni tuzish uchun asos bo'lgan moliyaviy hisobotda aks ettirilgan summada amalga oshiriladi.

Ta'sischilar qarori (shartnomasi)ga muvofiq qayta tashkil etishda topshiriluvchi mol-mulkni joriy bozor bahosi bo'yicha baholash qayta tashkil etilayotgan korxona tomonidan topshirish dalolatnomasi yoki taqsimlash balansini tuzish chog'ida amalga oshirilishi mumkin.

17. Topshirish dalolatnomasi yoki taqsimlash balansida qayta tashkil etilayotgan korxona majburiyatlarining bahosi kreditorlik qarzi inventarizasiya natijalariga ko'ra buxgalteriya hisobi schyotlarida ifodalangan summada aks ettiriladi, bunda korxona qayta tashkil etilishi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining qonun hujjatlariga muvofiq kreditorlarga qoplanishi kerak bo'lgan zararlar summasi hisobga olinishi lozim.

18. Aksiyadorlik jamiyatlarining korxonalar ustav kapitalidagi aksiyadorlarning talabiga binoan sotib olinishi lozim bo'lgan aksiyalarini baholash ularning «Aksiyadorlik jamiyatlari va aksiyadorlarning huquqlarini himoya qilish to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga muvofiq aniqlangan joriy bozor bahosidan past bo'lmagan narxda belgilangan tartibda aksiyadorlik jamiyatlari tomonidan amalga oshiriladi.

Nazarda tutilgan barcha taomillar bajarilganidan keyin, belgilangan tartibda sotib olingan, qayta tashkil etilayotgan korxonalarga tegishli aksiyalar bekor qilinayotganida buxgalteriya hisobida ustav kapitalining aksiyalar nominal qiymatiga kamayishi aks ettiriladi.

Agar aksiyalarni sotib olishga amaldagi xarajatlar miqdori aksiyalar nominal qiymatidan katta bo'lsa, yuzaga keluvchi farq qo'shilgan kapitalning kamayishi hisobiga, qo'shilgan kapital miqdori yetarli bo'lmagan taqdirda esa, moliyaviy natijalarga (moliya faoliyati bo'yicha xarajatlarga) qayta tashkil etilayotgan korxona ko'rgan zarar sifatida kiritiladi.

Agar aksiyalarni sotib olishga amaldagi xarajatlar aksiyalar nominal qiymatidan kam bo'lsa, yuzaga keluvchi farq moliyaviy natijalarga (moliya faoliyati bo'yicha daromadlarga) qayta tashkil etilayotgan korxona olgan daromad sifatida kiritiladi.